

Samorządy powinny przyjąć jasny cel: poidelka z bezpłatną wodą do picia we wszystkich szkołach i instytucjach publicznych. Każdej instalacji powinna towarzyszyć stała dbałość o czystość, jakość wody, sprawność i dostępność urządzenia. To dobra praktyka, która ułatwia zdrowe wybory i pokazuje mieszkańcom, że promocja zdrowia ma swoje miejsce w codziennym działaniu lokalnych instytucji.

Uczeń po lekcji wychowania fizycznego chce napić się wody. Senior czeka na wizytę w urzędzie. Rodzic przyprowadza dziecko na zajęcia do domu kultury. W każdej z tych sytuacji możliwość skorzystania z poidelka byłaby prostym udogodnieniem. Woda dostępna bez opłat, w widocznym miejscu i bez konieczności proszenia o pomoc powinna stać się standardem publicznej gościnności.

Za takim rozwiązaniem przemawia także edukacja zdrowotna. Narodowe Centrum Edukacji Żywnościowej zaleca zastępowanie słodzonych napojów wodą. Poidelko pozwala przełożyć tę wskazówkę na codzienną praktykę: uczeń może uzupełnić bidon podczas przerwy, a mieszkaniak napić się wody przy okazji załatwiania sprawy. Zdrowy wybór staje się łatwo dostępny.

Ten sposób myślenia odpowiada kierunkowi kampanii „Szkoła: zdrowy start”, prezentowanej przez Partnerstwo STOP OTYŁOŚCI. Zwraca ona uwagę na znaczenie szkolnego otoczenia w kształtowaniu nawyków związanych między innymi z żywieniem. Poidelka mogą być jednym z konkretnych działań wspierających ten cel. Szkoła, która zachęca do picia wody i zapewnia wygodny dostęp do niej, wzmacnia swój przekaz własnym przykładem.

Warto rozszerzyć tę zasadę na całą sieć instytucji publicznych. Biblioteki, urzędy, domy kultury, obiekty sportowe i placówki pomocy społecznej są miejscami codziennych spotkań mieszkańców. Samorządy powinny zaplanować montaż poidelek w swoich jednostkach i zaprosić do współpracy pozostałych zarządców publicznych placówek. Celem powinien być powszechny dostęp do bezpłatnej wody, również tam, gdzie korzystający nie ma przy sobie pieniędzy ani własnego napoju.

O powodzeniu takiego programu decyduje codzienne utrzymanie urządzeń. Użytkownik ma prawo oczekiwać, że poidelko będzie czyste, sprawne i gotowe do użycia. Dlatego już przy zakupie trzeba określić, kto odpowiada za jego obsługę, jak będą wykonywane kontrole i skąd będą pochodziły środki na serwis. Odpowiedzialność za urządzenie powinna być równie jasno ustalona jak miejsce jego montażu.

Główny Inspektorat Sanitarny wskazuje, że udostępnianie wody w placówkach oświatowych wymaga uwzględnienia jakości wody zasilającej urządzenia, odpowiedniej lokalizacji i fachowego podłączenia. Podkreśla również potrzebę stałego nadzoru nad higieną, okresowego czyszczenia i dezynfekcji oraz kontroli jakości wody, ze szczególnym uwzględnieniem jakości mikrobiologicznej. Na tej podstawie samorządy mogą opracować praktyczny standard utrzymania poidelek, dopasowany do urządzeń i warunków w poszczególnych budynkach.

W każdej placówce warto wyznaczyć osobę odpowiedzialną za bieżące sprawdzanie czystości i sprawności oraz prowadzić dokumentację wykonanych czynności. Przeglądy i zabiegi higieniczne trzeba planować zgodnie z zaleceniami sanitarnymi i instrukcją producenta. W szkołach należy uwzględnić także przygotowanie urządzeń do ponownego użytkowania po wakacjach. Personel i uczniowie powinni wiedzieć, jak prawidłowo korzystać z poidelka.

Dostępność wymaga również starannego zaplanowania. Poidelko powinno znajdować się w miejscu łatwym do odnalezienia, być dostępne w godzinach funkcjonowania placówki i wygodne w obsłudze.

Trzeba uwzględnić wzrost dzieci oraz potrzeby osób z ograniczoną mobilnością. Warto wybierać rozwiązania pozwalające także napełnić własną butelkę. Liczbę punktów należy dopasować do wielkości obiektu i liczby użytkowników, tak aby można było skorzystać z nich podczas krótkiej szkolnej przerwy.

Wdrożenie można rozpocząć od przeglądu szkół i publicznych budynków: gdzie brakuje poidelek, które wymagają naprawy i gdzie potrzebne są dodatkowe punkty. Następnie trzeba ustalić harmonogram obejmujący wszystkie placówki. Miarą powodzenia programu powinno być to, w ilu miejscach mieszkańcy rzeczywiście mogą napić się wody, a także jak szybko usuwane są zgłaszane usterki.

Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast i starostowie powinni uczynić z tego rozwiązania jeden z priorytetów lokalnej promocji zdrowia. Zaplanujmy poidelka we wszystkich szkołach i instytucjach publicznych, zabezpieczmy środki na ich utrzymanie i dopilnujmy dostępności każdego dnia. Dziecko napełniające bidon na przerwie i mieszkaniec korzystający z wody w urzędzie to najlepsze uzasadnienie tej inwestycji.